

Vänsterpress om klimatkampen – augusti 2019

Igår (8/8) offentliggjorde FN:s klimatpanel IPCC en rapport om skogsbrukets och jordbrukets betydelse för klimatet. Enligt Ekots miljörapporter framhåller rapporten bl a:

Det går inte att fortsätta med metoder som minskar jordens förmåga att binda koldioxid eller öka på ökenspridning eller jordens kvalitet om man ska hejda klimatförändring. Det krävs odlingsmetoder och kostvanor som är i balans med var jorden klarar av. För ungefär en femtedel av mänskligt orsakade utsläpp kommer från jord- och skogsbruk. Samtidigt så kan växter och mark också ta upp koldioxid, så det gäller att hitta balanser...

Medan larmrapporterna kommer slag i slag så görs i praktiken mycket litet för att ta itu med problemen. Vad då göras för att få fart på kampen mot klimathotet? Ett förslag som väckts ganska nyligen är att ”klimatstrejka”, dvs att fackföreningsrörelsen bör ta initiativ till att strejka för klimatet, för att väcka opinionen, utöva press på politikerna m m. Artiklarna i denna samling handlar om detta.

Den första av artiklarna är från dagstidningen *Expressen* som ingalunda kan räknas till vänsterpressen, men artikelförfattaren (som gett tillstånd att återge artikeln) är en känd vänsterprofil.

Se även:

[Paul Fleckenstein: Att stoppa klimatförändringen kommer aldrig att vara någon ”bra investering”](#) (augusti), [Vänsterpress om klimat och miljö – juli 2019](#), [Vänsterpress om kampen mot klimathotet – sommaren 2019](#) (juli), Mike Shaugnessy: [Klimatkrisen – vilka övergångskrav ska ekosocialister driva kampanj om?](#) (juni).

Martin Fahlgren 9/8 2019

Innehåll

Expressen	1
<i>Vi strejkade för rösträtt – nu är det klimatets tur</i>	1
Internationalen	2
<i>Facket bör strejka för klimatet</i>	2
Offensiv	4
<i>Uppmaning till arbetarklassen: ”Klimatstrejka!”</i>	4

Expressen

Vi strejkade för rösträtt – nu är det klimatets tur

Lars Henriksson

Expressen 5/8 2019

Greta Thunbergs klimatrörelse har uppmanat oss som bär upp de klimatförstörande verksamheterna att omvandla de symboliska skolstrejkerna till världsomfattande verkliga strejker.

De svenska facken tycks inte ha förstått sitt ansvar men visst är politisk strejk möjlig, skriver Volvoarbetaren och debattören Lars Henriksson.

Återigen slår sommarhettan nya rekord i Europa. Runt polcirkeln frigör rekordstora skogs- och markbränder väldiga mängder koldioxid – bara i juni lika mycket som Sveriges årsutsläpp. En av många självförstärkande mekanismer i den globala uppvärmningens dödsspiral. Bara den som väljer att förblindas av sin ideologi eller är lever i en totalt cynisk ”efter mig syndafloren”-bubbla kan undvika att känna förtvivlan. Vi kan inte längre tala om ”klimathot”, katastrofen pågår och accelererar.

Läpparnas bekännelse och tomma toppmöten har i ett kvartssekel misslyckats med att bromsa klimatkatastrofen. Genom den världsomfattande klimatrörelse som vuxit fram bland ungdomar det senaste året med Greta Thunberg som galjonsfigur har en ny generation visat att de inte nöjer sig med att vara publik till undergången utan kräver handling.

Inför nästa globala aktionsdag 27 september har rörelsen uppmanat oss att omvandla de symboliska skolstrejkerna till världsomfattande [verkliga strejker](#). Det skulle vara ett stort steg framåt.

Går inte att argumentera mot oljeindustrin

Klimatförändringarna beror varken på okunskap eller ondska utan på att de väldiga krafter som är knutna till fossilsamhället kräver ständig expansion för att överleva. Vi kommer aldrig att med förnuftsargument kunna övertala dessa makter – oljebolag, bilindustri och så vidare – att byta kurs utan måste hitta vägar för att tvinga fram en omställning. Det är här en klimatstrejk kommer in.

Det är från produktionen merparten av alla växthusgaser kommer och det är också där, på utsläpparnas hemmaplan, de behöver bemötas. Det är också där den stora motkraften till de destruktiva intressen som eldar på klimatkatastrofen finns, nämligen alla vi arbetare och tjänstemän som bär upp verksamheterna.

Vi är redan organiserade

I Sverige har vi dessutom den stora fördelen att de allra flesta av oss är organiserade i fackföreningar som skulle kunna utgöra en mäktig motkraft. Men ledningarna för de svenska facken tycks varken ha fattat situationens allvar eller sitt ansvar. Det visar de svar de serverar på strejkuppmaningen. För hur ska vi annars förstå [LO:s kommentar](#) till TT att de ”som regel inte använder strejkvapnet som påtryckning i politiska frågor”, Secos svar om att de ska ”föra samtal” eller den djupa okunskapen i Naturvetarnas uttalande om att en klimatstrejk skulle hindras av fredsplikten?

Tiden för vänliga samtal med klimatförstörarna är sedan länge förbi. Och visst förbjuder fredsplikten stridsåtgärder kring löner och arbetsvillkor under avtalsperioder men politiska strejker är däremot uttryckligen tillåtna. (Om inte årets lagändringar förändrat detta, vilket regeringen kraftfullt förnekat.)

Vi blir medansvariga

Att svenska fack aldrig strejkar för politiska krav är även det en missuppfattning. När arbetarrörelsen i årtionden hade värdjat om rösträtt inför en döv överhet grep den till strejkvapnet och det var först under revolutionshot demokratin erövrades. Klimatet är i dag en minst lika viktig fråga som rösträtten var för 100 år sedan, det gäller bokstavligen vår överlevnad.

Vid det tragiska klimatmötet i Warszawa 2013 tågade miljöorganisationer och fackföreningar ut i en unik protest. Under parollen ”Nu är det nog!” lovade de att mobilisera människor för att pressa sina regeringar att ställa om till hållbara lågutsläppsekonomier med anständiga jobb. Av detta blev inte mycket, fortfarande traskar de flesta snällt patrull efter direktörernas krav på blind tillväxt. Men nu har vi inte tid att vänta längre. Att inte sluta upp i höstens klimatstrejk är att göra sig till medansvarig till den pågående katastrofen.

Lars Henriksson, medlem och förtroendevald i IF Metall på Volvo Personvagnar i Göteborg

Internationalen

Facket bör strejka för klimatet

Per Leander

Internationalen 9/8 2019

FÖR ETT ÅR SEDAN började Greta Thunberg sitta ensam med sitt plakat. Folk strömmade till och det hela växte till en världsomfattande rörelse. Nu tycker Greta att det är dags för de fackliga organisationerna att ställa upp. Bilarbetaren Lars Henriksson håller med.

- ▶ Efter skolstrejken bjuder Greta Thunberg in till vuxenstrejk
- ▶ Fackliga aktivisten Lars Henriksson menar att det är nödvändigt
- ▶ ”Det är inte ett systemfel, utan det är hela systemet som är felet.”

Efter skolstrejkerna för klimatet, uppmanar nu Greta Thunberg och organisationen Fridays for future Sveriges fackföreningar att sluta upp i en gemensam klimatstrejk inför nästa stora aktionsdag den 27 september.

”Skolan och jobben utgör tillsammans samhällets grund och om båda strejkar stannat samhället av. Ungdomarna har redan begärt förändring, nu kräver klimatkrisen att de vuxna

gör detsamma”, skriver man i en debattartikel i *Aftonbladet* (25/7), och fortsätter: ”Det är fackens uppgift att säkerställa arbetarnas rättigheter och trygghet och en kris som denna kommer medföra stora ekonomiska förändringar, och problem, om vi inte ställer om. Därför bör fackföreningar gå med oss och uppmana politikerna att genast agera.”

Men inget tyder på att LO-ledningen tänker hörsamma Greta Thunbergs uppmaning.

”LO använder som regel inte strejkvapnet för påtryckningar i olika politiska frågor, hur viktiga och angelägna de än är, och vi tror inte att en arbetsnedläggelse skulle föra oss närmare en lösning på klimatfrågan”, säger LO:s andre vice ordförande Berit Müllerström i ett uttalande till tidningen *Arbetet*. Han förespråkar istället en dialog med Fridays for future om hur fackföreningsrörelsen kan bidra i klimatomställningen. Även Saco och TCO är emot en strejk men säger sig intresserade av en dialog. Naturvetarnas fackförbund säger till TT att de är ”djupt engagerade i klimatfrågan och frågorna om hållbarhet och miljö”, men avstår från att strejka med hänvisning till fredsplikten.

En facklig aktivist som stödjer förslaget att strejka för klimatet är Lars Henriksson från IF Metall på Volvo Personvagnar i Göteborg.

– Jag tror inte att det räcker med förnuftsargument. Om vi ska kunna förändra ekonomin krävs det tvångsåtgärder. Det är så stora saker som står på spel, så stora maktintressen som ligger bakom, att man inte gör det som är absolut nödvändigt för mänsklighetens överlevnad, säger han och syftar på det kapitalistiska systemet som står i vägen för omställningen.

– Det är inte ett systemfel, utan det är systemet som är felet. Fossilkapitalet, som är flaskmatat med olja och kol sedan födseln, tänker inte ge sig utan en strid. Det kräver en omfattande social förändring som går på direkt kollisionkurs med kapitalet, och det får man inte genom argument och dialog och vetenskapliga rapporter, utan det kan bara ske genom motmakt.

En sådan organiserad mot-makt kan fackföreningarna bli, menar Lars Henriksson.

– Det är ju fackföreningar som är arbetarklassen, som är den enda möjliga motmakten till kapitalet. Men det kommer inte att ske någon förändring bara genom en strejk.

Det gäller att mobilisera arbetarklassen på samma sätt, och ännu mycket mer omfattande, som för hundra år sedan när rösträtten och demokratin erövrades. Det skedde inte genom porösa argument utan genom en kombination av demonstrationer, strejker och hotet om revolution till slut.

Varför är den fackliga ledningen tveksam?

– I grund och botten handlar det om att de flesta i fackföreningsledningen inte ser något annat alternativ än kapitalismen. De sluter helt enkelt upp bakom att systemet fungerar som det gör och ser sin roll att tillgodose medlemmarnas intressen inom ramen för det kapitalistiska samhället.

De vill helt enkelt inte ta en konflikt med fossilföretagen, säger Lars Henriksson.

– Om ledningen inte vill leda en sådan aktion så måste vi bygga en rörelse underifrån. Vi måste diskutera med och vinna våra arbetskamrater för att vi ska utnyttja den här kraften som vi faktiskt har för att kämpa för den absolut viktigaste frågan i vår tid.

Så kravet på strejk för klimatet är inte förankrat bland medlemmarna?

– Nej, det är det inte. Och det är självklart ett problem. Att strejka för att vinna är något allvarligt och inget man gör lättvindigt. Det behövs konkreta krav som är väl förankrade bland medlemmarna. Krav som man försökt få igenom på andra sätt utan att lyckas. Detta finns inte idag. Klimatstrejken 27 september är mer en symbolisk handling, ett sätt att påpeka allvaret i situationen och visa var styrkan till förändring finns. De flesta fackliga ledningar har inte ens försökt driva krav på omställning, än mindre mobilisera medlemmarna för dem, säger han.

– Det stora tyska facket Verdi uppmanar nu sina medlemmar att delta i de tyska klimatmanifestationerna, om än inte att strejka. Det vore ett väldigt stort steg framåt om de svenska facken åtminstone kunde göra detsamma.

Men skulle inte en klimatstrejk bryta mot fredsplikten?

– Det är hittepå-argument. Fredsplikten betyder att vi inte får strejka för att förändra avtalsvillkor så länge kollektivavtalet råder. Det har alltid funnits undantag vad gäller rätten till politiska strejker, som en sån här klimatstrejk skulle räknas som. Trots att strejkrätten på andra sätt har inskränkts genom den nya lag som trädde i kraft i sommar, så gäller det inte den politiska strejkrätten. Där hävdar regeringen med bestämdhet att den är helt oförändrad. Så låt oss testa det, säger Lars Henriksson.

– Klimatfrågan är så stor och så omfattande att det krävs annat än argument. Det krävs aktioner för att konfrontera samhällets grundläggande strukturer.

Då finns fackföreningarna där, som tur är, som organiserar arbetarklassen. Det är inte många andra länder som har en sådan hög organisationsgrad som Sverige, så här skulle vi kunna vara ett föredöme genom att visa att fackföreningarna verkligen har makt att lamslå hela ekonomin och visa hur allvarligt vi ser på klimathotet.

OBS:

I samma *Internationalen*-nummer som ovanstående finns även artikeln ”Vägen till ekosocialismen” av Mike Shaughnessy. Den har tidigare publicerats på marxistarkivet (14/6) under rubriken [Klimatkrisen – vilka övergångskrav ska ekosocialister driva kampanj om?](#)

Offensiv

Uppmaning till arbetarklassen: ”Klimatstrejka!”

Raymond Stokki

Offensiv 7/8 2019

Ungdomarna i FridaysForFuture och Greta Thunberg skriver i ett öppet brev till arbetarklassen: strejka med oss 27 september.

Ett krav på vuxenvärlden att agera för att klara Parisavtalet och en framtid för planeten. 2,5 miljoner elever och ungdomar strejkade den 15 mars, under den första globala klimatdemonstrationen, men påtryckningarna på makthavarna måste öka nu menar klimataktivisterna från FridaysForFuture:

– Nästa år, 2020, måste vi ha sänkt utsläppskurvan drastiskt för att ha en chans att hålla den globala uppvärmningen under 1,5 grader. Om detta inte sker riskerar vi fullständig samhällskollaps.

Att ungdomarna uppmanar alla fackföreningar och -förbund att gå med i klimatstrejken, för att sätta press på politiker för en verklig förändring, visar på den enorma medvetenhet som vuxit bland breda skikt av yngre om vad som bör göras och hur.

I Sverige har vi under året sett det största fackliga sveket på mycket länge när ledningarna för LO, TCO och Seko tillsammans med Socialdemokraterna gav bort strejkrätten för att hedra det genomruttna januariavtalet. Fackledningarna och arbetsmarknadsministern har försäkrat att den nya lagändringen inte tar bort rätten att strejka, och till trots kvarstår de facto rätten till den politiska strejken intakt.

Så, sätt fackpamparna åt sidan och använd den rätt som ledningarna nu betyder ska finnas kvar. När politikerna sviker är det upp till oss att kräva förändring och framför allt nu då hela vår fortsatta existens, så som den ser ut, hänger på detta. *FridaysForFuture* skriver:

– Det är fackens uppgift att säkerställa arbetarnas rättigheter och trygghet och en kris som denna kommer medfölja stora ekonomiska förändringar, och problem, om vi inte ställer om. Därför bör fackföreningar gå med oss och uppmana politikerna att genast agera i klimatkrisen.

Ungdomarna har sett styrkan i strejken som vapen för förändring och förstått arbetarklassens styrka i storlek och dess plats som den viktigaste kuggen i produktionen. Vinst är inget som skapas av företagare eller banker, det skapas av vårt idoga slit. När vi sätter stopp svider det i plånboken hos den som sitter högst upp på pyramiden. Låt det svida – strejka för klimatet och allas vår framtid den 27 september.

Arbetarklassen kan stanna all produktion och distribution av varor och tjänster – och leda vägen till samhällsförändring (Foto: Natalia Medina).